

Introitus:

Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu. *Jan 1,14*

Čtení ze Staré smlouvy:

¹¹ Stalo se ke mně Hospodinovo slovo: Co vidíš, Jeremjáši? Řekl jsem: Vidím prut mandlovníku. ¹² Hospodin mi řekl: Dobře jsi viděl, protože bdím nad svým slovem, abych ho uskutečnil.

Jeremjášovo proroctví 1:11-12

Čtení z epištol:

⁴ Vy však, bratři, nejste ve tmě, aby vás ten den přepadl jako zloděj. ⁵ Neboť vy všichni jste synové světla a synové dne. Nepatříme noci ani tmě. ⁶ Proto tedy nespěme jako ti ostatní, nýbrž budme bdělí a střízliví. ⁷ Vždyť ti, kdo spí, spí v noci, a ti, kdo se opíjejí, opíjejí se v noci. ⁸ My však, kteří patříme dni, budme střízliví, oblečení v pancíř víry a lásky a v přílbu naděje spasení. ⁹ Neboť Bůh nás nepostavil k hněvu, nýbrž k získání spasení skrze našeho Pána Ježíše Krista, ¹⁰ který za nás zemřel, abychom *my*, ať bdíme nebo spíme, žili spolu s ním. ¹¹ Proto se navzájem povzbuzujte a budujte jeden druhého, jak to již činíte.

1. dopis Pavlův Tesalonickým 5:4-11

Čtení z Evangelia

Matoušovo evangelium 26:36-46

Bdím aneb O konci světa

Vrací se spekulace o konci světa. Znam takové, kteří se 12.12. 2012 ženili a vdávaly. Začalo se 12.12. 2012 ve 12:00 a proslov končil ve 12:12. Bylo to dvanáct dní před Vánoci... Ale nikdo se neženil a nevdával 21.12. 2012, a to přesto, že to byl pátek...

Myslet na konec civilizace se považuje za panikaření. Stejně pochybné je ale náboženství pokroku, které beze studu hlásá blížící se cíl pozemské spásy. Nejde o žádnou vládu světového proletariátu, jde o představu o postupném dospívání lidstva.¹ Jsou to věřící v dobro a v pokrok. V opravitelnost lidstva. Tato víra tvrdí: "Lidstvo se postupně může zlepšovat (jen kdyby si nechalo poradit, udělalo to a ono) Lidé by se mohli zbavit všech osobních i společenských obtíží a špatností." říká religionista Zdeněk Vojtíšek (upraveno).

Jeremjáš byl povolán do služby na konci judské samostatnosti, ale fakticky se dá říci na konci existence svobodného Izraele. Byl to "konec světa". Alespoň toho jejich. Hned, co Jeremjáše Pán Bůh povolal do služby proroka (a co se neúspěšně vylouval, že na to nemá) dostává dvě vidění, ze kterých si dnes všimneme toho prvního.

1. Odstavec první - Co vidíš Jeremjáši?

Pán Bůh na Jeremjáše nevalí slovo za slovem. Neříká mu: "Vezmi si notýsek a zapisuj si..." Zeptá se jej, co vidí. To se mi moc líbí. To mám na Pánu Bohu rád. Začne otázkou, zajímá jej, co si myslím a co vidím.

Co vidíte? Co máte před očima? Kam se díváte? Můžete se dívat dovnitř a neustále řešit své nitro a extra duchovní stavy, svou cestu spásy. Jako Bilbo či Frodo putujeme tam a nazpět a nebo do Mordoru - k Hoře osudu (zkázy). Nebo jako Poutník z knihy Johna

¹ "Lidstvo se postupně zlepšuje a na konci tohoto procesu ho čeká doba zbavená veškerých osobních i společenských obtíží a špatností." (Přijď království pokroku. A nastan nový věk! autor: Zdeněk Vojtíšek, Magazín Víkend, 21.12. 2012)

Bunyana, který napsal knihu "Cesta poutníka z města zkázy na vrch Sion"² My evangelikální křesťané právě tohle umíme docenit a byly časy, kdy se to stále připomínalo.³ Jenže pohledem dovnitř to začíná, ale nekončí. Musíme ven. Jan Amos Komenský napsal *Labyrint světa a ráj srdce, to jest: světlé vymalování, kterak v tom světě a věcech jeho všechněch nic není než matení a motání, kolotání a lopotování, mámení a šalba, bída a tesknost, a naposlady omrzení všeho a zoufání; ale kdož doma v srdci svém sedě, s jediným Pánem Bohem se uzavírá, ten sám k pravému a plnému myslí upokojení a radosti že přichází...*⁴ a pokračoval svými didaktikami, gramatikami, školou mateřskou... A taky politickou a utopickou knihu *Via lucis* či přízemnější *Obecnou poradou o nápravě věcí lidských...*

Pohled ven, mimo sebe a svůj uzavřený svět říká něco jiného. Český egyptolog Miroslav Bárta říká, že lidská společnost je blízko kolapsu. Novináři⁵ se jej ptali: "Proč si myslíte, že společnost může být blízko kolapsu, vždyť řada statistik ukazuje, že si žijeme skvěle. Žijeme déle, jsme zdravější a v průměru i bohatší." A on odpovídá: "*Naše studium kolapsů ukazuje, že vývojové trajektorie všech společností, jejich vzestupy a pády, mají svou hlubinnou podstatu, která je v zásadě pořád stejná. Je to tím, že lidský mozek je již nejméně 150 tisíc let stejný. Dneska jezdíme v luxusních autech, máme internet, ale to, jak ve společnosti fungujeme, je v podstatě podobné. Je jasné, že se prodlužuje délka života a zrychluje se přenos informací, ale to neznamená, že se prohlubuje vědění. Jedním ze základních parametrů naší společnosti je fakt, že se informace ztrácejí. Nejsme schopni je uchovat...*"

Samozřejmě můžete mít jiný pohled. Být zaujati něčím zcela jiným. Zmámeni a zaujati informacemi ze svého oboru. Zahleděni do zápasu o zdraví či úspěch. A tak máme oči pro něco jiného, než nám ukazuje Pán Bůh. Zahleděni do krásných lidí, mužů či žen, do svých snů o partnerech či hodných dětech, přehlédneme Boží skutečnost. Možná vidíme Rolls Royce či krásný šperk...

² Napsal ji ve vězení v roce 1666. Autor byl baptistický kazatel, povoláním kotlář (žil v letech 1628-1688). Za povšimnutí stojí, že typ této literatury je v určitém období docela běžný. Komenský (1592-1670) píše dost podobně ve svém *Labyrintu světa a ráji srdce* 1631. Styl Komenského nebo Bunyana se vrací a dnes se *Labyrint* znovu čte a vykládá.

³ Jan Kollár v jedné ze svých básní: „Nevzali jsme s sebou / nic, po všem veta / jen bibli Kralickou, / *Labyrint světa*.“ (1832 v pražském *Časopise Českého Muzea*.)

⁴ *To když já mluvíti přestanu, všecken se ještě hrůzou třesa, uslyším za sebou temný hlas řkoucí: "Navrať se!" I přizdvihnu hlavy a hledím, kdo to volá, a kam se vrátiti velí: ale nevidím nic, ani vůdce svého Všezvěda. Nebo i ten mne již byl opustil.*

V tom, aj, znovu hlas zavzní: "„Navrať se!“" Já nevěda, kam se navrátiti, ani kudy z té mrákoty vyjít, truchliti začnu; a aj, hlas po třetí volá: "„Navrať se, odkuds vyšel, do domu srdce svého, a zavři po sobě dvěře.“" Kteréž rady já, jak sem rozuměl, tak sem poslechl, a že sem Boha radícího poslechl, přešťastně sem učinil: ale i to již dar jeho byl. Sebera tedy, jak sem mohl, myšlení svá, a uzavíraje oči, uši, usta, chřipě a všecky zevnitřní průduchy, vstoupil sem vnitř do srdce svého: a aj, bylo tam tma. Ale když se, očima mhouraje, trochu poobhlédnu, spatřím skrovničké, skulinami se vpouštějící světlo a uhlédám na vrchu v klenutí svého toho pokojíčka okno jakési veliké, okrouhlé, sklenné, ale zašpiněné a zamazané čimsi tak hrubě, že žádného skrze ně světla nešlo. (Kapitola 37.)

A nakonec celého labyrintu vyznává: "*Ale což více mluvíti mám, Pane můj? ted' sem, tvůj sem: tvůj sem vlastní, tvůj sem věčně. Odříkám se nebe i země, jen ať tebe mám: sebe mi jen neodpírej, dosti mám, na věky věků neproměnně dosti mám, na tobě samém.*" (Kapitola 54.)

⁵ Do HN v pátek 28.12. 2012 napsali novináři Petr Kain, Marek Hudema. A v sobotu 29.12. 2012 večer měl článek 45 443 přečtení, 1 800 Like a 639 ohlasů v diskusi na článek.

2. Odstavec druhý - Vidím prut mandlovníku

Jeremjáš odpovídá: "Vidím prut mandlovníku." V hlavě se mu mohl mihnout kněžský příběh Áronův, ve kterém byl Mojžíšův bratr zvýrazněn Pánem Bohem před těmi, kteří ho osočovali, že je na draka... Hájil jej sám Pán Bůh mnoha způsoby. Naposled tak, že ze všech dvanácti holí, každé za jedno pokolení, nechal vykvést a přinést plody jen jednu. Bylo to takto: "Mojžíš uložil hole před Hospodinem ve stanu svědectví. Příštího dne se stalo, že když Mojžíš vešel do stanu svědectví, hle, Áronova hůl za dům Léviho vypučela, vydala květ, květ rozkvetl a dozrály mandle. Mojžíš vynesl všechny hole pryč od Hospodina ke všem synům Izraele. Viděli to a vzali si každý svou hůl." (Numeri 17:22-24) Jeremjáš si mohl být jist, že za ním bude Pán Bůh stát, jako za Áronem.

Ale Jeremjáš je spíše na pochybách. Rozhlédne se kolem sebe a nevidí nic jiného, než kvetoucí prut. Mandloňový prut připomíná vždy první nakvetlý keř v krajině, ukazující jaro. Taky je tu každý rok a není na něm nic zvláštního, barvu má něžnou a připomíná spíš slabost starců, kteří si už s tvrdým plodem mandle neporadí.⁶ Není to tedy žádné pořádné vidění, je narůžovělé, něžné... A co to jako má říct?!

Přátelé, nepotřebujete taky "pořádné" vidění? Nemáte pocit, že by se mělo něco stát, něco velmi výrazného, apokalyptického? "Pán Bůh na nás šetří. K nám Bible nemluví... Nejde to!" říkáme. Ale když jdeme hlouběji, tak je jasné, že se nám nechce poslouchat. To Boží slovo je moc jednoduché, slýcháme jej často, dokonce pravidelně a známe to! A pravdou je, že se nám nechce Boží slovo poslechnout. Řveme jako Luboš, když má opravit LKT (Lakatoše), Klidně řvi jako Luboš: "Ne! Ne! Já to dělat nebudu!"⁷ a až ti dojde dech, nakonec řekni: "Tak jo! Já to zkusím..." Nebo jako něžné a jemné hlasy Vespers, které zpívají o tom, že nejsou tak hodné a ví, že není hezké, co dělají... a nebudou a neudělají... A končí s tím, že to zkusí...⁸

3. Odstavec třetí - Dobře jsi viděl

Pán Bůh ale Jeremjáše povzbudí, když vidí jen mandloňový prut: "Hospodin mi řekl: "Viděl jsi dobře. Bdím nad svým slovem, aby se uskutečnilo."

Jak spolu souvisí mandloňový prut a to, že Hospodin bdí nad svým slovem? Napoví nám až pohled do originálního hebrejského textu. Slova „mandlovník“ a „bdím“ zní v hebrejštině skoro stejně. Jde tedy o slovní hříčku: Mandloňový prut – šákéd.⁹ Jeremjáši, viděl jsi dobře: Bdím – šókéd¹⁰ – nad svým slovem...¹¹ Je to ještě naivnější, než jsme mysleli. Je to jazyková hříčka, co se mnou Pane Bože hraješ na konci dějin? Tohle máme brát vážně!? Ano, je to tak prosté, že by se nám to mohlo dostat do podvědomí. Aby nám to vždycky naskočilo, jako když nám něco nejde, řekneme si: "Do!" Každému naskočí něco jiného.

⁶ Viz kniha Kazatel 12:5

⁷ Tady: <http://www.youtube.com/watch?v=3JBrYIOZbSo>

⁸ Tady: <http://www.youtube.com/watch?v=HrGACJFrjNg>

⁹ hebrejský výraz šákéd טקע

¹⁰ hebrejský výraz šókéd טקע

¹¹ Zajímavé dotažení: "Na čtvrté biblické hodině jsme dali dohromady volný překlad, který zachovává tuto slovní hříčku v češtině. Předtím jsem však musel být poučen, že existuje květina, které se česky říká hledík. Je to květina s květy – zvonečky – různých barev. Tedy: Kdyby byl prorok Jeremjáš Čechem, mluvil by k němu Hospodin možná takto: „Co vidíš, Jeremjáši?“ Odpověděl jsem: „Hledík. Květ hledíku.“ Hospodin mi řekl: „Viděl jsi dobře. Hledím si svého slova, aby se uskutečnilo.“ Roman Mazur (ČCE Praha 8 Libeň)

Pán Bůh bude ručit za vše, co bude muset Jeremjáš říct. A je fakt, že si tento prorok zažil naplnění většiny svých proroctví, tedy spíše těch horších. Důležité pro nás je, že Pán Bůh říká, že on sám bdí! "(Já) **bdím** nad svým slovem!" Ví, že my to neubdíme... Od proroků se chce poslušnost, ale uskutečnění je na Bohu. On rozhoduje! On v nás bude dělat křesťany. Povede nás a jako mandloň pravidelně rozkvetne, tak nás pravidelně a pomalu bude dotvářet do toho, co chce on sám. Učí nás, abychom nebyli tak moc skromní, když myslíme na sebe. I s námi ve svém království počítá.

Závěrem:

Konec nám známého světa musí přijít. Evropa se musí sjednocovat, aby se jednou rozsypala. Tak to na tom světě chodí. A jednou se rozsype svět celý. Ale Pán Bůh nad tím vším bdí, aby se splnily soudy i naděje. A my, bratři a sestry, my se rozsypeme Pánu Bohu do náručí. Boží člověk má budoucnost, jak jsme četli z dopisu do Tesaloniky. Má smysl tedy přebrat svůj život, začít mluvit o svém hříchu a o všem, s čím jsme už nechtěli hýbat. On bdí a nezaspí. Dal svého Syna na kříž a vzkřísil jej pro naše hříchy, tak zvládne vše. Důvěřuj!

Slovo na cestu:

³² Nyní mě, synové, slyšte: Blahoslavení *jsou ti, kdo dbají na mé cesty*. ³³ Poslechněte naučení, abyste zmoudřeli, nebuďte nevsímaví! ³⁴ Blahoslavený *je člověk, který mě poslouchá, den za dnem bdí u mých dveří, střeží veřeje mých bran*. ³⁵ *Vždyť kdo mě nachází, nachází život, dosáhne zalíbení u Hospodina*. ³⁶ Ale kdo *proti* mně hřeší, činí násilí své duši, všichni, kdo mě nenávidí, milují smrt.
kniha Přísloví 8:32-36